

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6097/23
13.2.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Скулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца Фонда за развој Републике Србије са седиштем у Нишу, Булевар Немањића 14а, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, Грчкошколска 1, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Божо Марковић, адвокат из Новог Сада, Максима Горког 17а/II, ради дуга, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 3759/23 од 26.6.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 3759/23 од 26.6.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 3759/23 од 26.6.2023. године, првим ставом изреке делимично је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Врбасу – Судске јединице у Кули 16 Иив 323/19 од 28.8.2019. године у делу којим је обавезана тужена да тужицу исплати износ од 924.108,82 динара са законском затезном каматом према Закону о затезној камати на износ главног дуга од 562.298,91 динар почев од 30.3.2018. године до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 24.097,00 динара. Другим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 140.916,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом, тужена је побијала првостепену пресуду из свих разлога приписаним чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде, сагласно овлашћењима предвиђеним

чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужене није основана.

Током првостепеног поступка, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, због тога се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужена је у својству корисника кредита као предузетник и оснивач радње СЗР за, са тужиоцем Фондом за развој Републике Србије закључила дана 7.8.2008. године, уговор о дугорочном кредиту број ... којим је туженој одобрен кредит у износу од 400.000,00 динара са роком отплате од 4 године по истеку грејс периода који траје до 30.9.2009. године, а са каматом која се обрчунава на годишњем нивоу од 1%. Први ануитет доспева на наплату 31.12.2009. године, уз обавезу да тужена - корисник кредита достави 18 бланко сопствених меница са клаузулом “без протеста”. Тужена није извршила своје уговорне обавезе према тужиоцу по основу отплате кредита, због чега је тужилац (извршни поверилац) дана 26.8.2019. године, ради наплате износа од 924.108,82 динара, поднео предлог за извршење Основном суду у Врбасу – Судској јединици у Кули, на основу веродостојне исправе – менице серијски број ... издате у Београду дана 7.8.2008. године, са датумом доспећа 29.3.2018. године, коју је тужена као трасант потписала као меницу “без протеста”. Решењем о извршењу Основног суда у Врбасу – Судске јединице у Кули I 6 Иив 323/19 од 28.8.2019. године, одређено је предложено извршење, одлучено је који ће јавни извршитељ спровести извршење и одмерени су трошкови извршног поступка у износу од 24.097,00 динара. Против наведеног решења о извршењу тужена је изјавила приговор, па је решењем Основног суда у Врбасу Ипв Ив 4/2020 од 6.2.2020. године, приговор извршног дужника усвојен и решење Основног суда у Врбасу – Судске јединице у Кули I 6 Иив 323/19 од 28.8.2019. године стављено је ван снаге у делу којим су одређени предмет и средство извршења и одлучено је да се по правноснажности решења поступак настави као по приговору против платног налога и списи су достављени парничном одељењу Основног суда у Врбасу – Судске јединице у Кули, а по жалби је решењем Вишег суда у Сомбору Гж 1231/20 од 30.10.2020. године одлучено да се спис предмета достави парничном одељењу Првог основног суда у Београду, као стварно и месно надлежном суду.

Према налазу вештака економско-финансијске струке од 7.2.2022. године, на који парничне странке нису имале примедбе, укупно задужење по основу уговора о кредиту од дана пуштања у течај 4.8.2008. године до дана доспелости 29.3.2018. године, износи укупно 924.108,82 динара, колико је означено у меници, од чега је главни дуг 562.298,91 динар, редовна камата 11.655,74 динара и затезна камата 350.154,17 динара, те пошто тужена није вршила уплате на име измирења обавезе по кредиту, на дан 29.3.2018. године, укупно стање доспеле неизмирене обавезе по кредиту износи 924.108,82 динара од чега главница износи 562.298,91 динар, редовна камата 11.655,74 динара, а затезна камата 350.154,17 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени

суд је у складу са чланом 17 Закона о облигационим односима оценио да је тужена (дужник) дужна да изврши своју уговорну обавезу и одговорна је за њено испуњење, а тужилац основно потражује дуговани износ утврђен вештачењем са законском затезном каматом у складу са чланом 277 у вези са чланом 324 Закона о облигационим односима почев од 30.3.2018.године до исплате, па је у складу са захтевом тужиоца применом члана 460 став 4 Закона о парничном поступку делимично одржао на снази решење о извршењу и обавезао тужену да тужиоцу исплати износ од 924.108,82 динара са законском затезном каматом на износ главног дуга од 562.298,91 динар почев од 30.3.2018. године до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 24.097,00 динара.

Првостепени суд је разматрајући приговор застарелости потраживања у складу са чланом 78 став 1 Закона о меници оценио да је исти неоснован пошто је датум доспелости у меници 29.3.2018. године, а предлог за дозволу извршења поднет је дана 26.8.2019. године, па није истекао трогодишњи рок застарелости.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање извео правилан закључак за побијану одлуку, коју прихвата и Апелациони суд.

Законом о облигационим односима прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (члан 17 став 1).

Одредбом члана 262 Закона о облигационим односима прописано је да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњења обавезе а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи (став 1).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, изложено чињенично стање у погледу околности битних за одлучивање, правилно и потпуно је утврђено оценом писаних исправа у списима и налаза вештака, а правилан је закључак првостепеног суда да је тужиочево потраживање на име неизмирених обавеза по уговору основано, те да је тужена у обавези да измири главни дуг, заједно са доспелом каматом као споредним потраживањем и законском затезном каматом.

Без утицаја су жалбени наводи о погрешној оцени приговора застарелости потраживања указивањем да је основ потраживања меница као веродостојна исправа издата дана 7.8.2008. године као средство обезбеђења уговора о дугорочном кредиту закљученог дана 7.8.2008. године, чији последњи ануитет доспева дана 30.9.2013 године, тако да је потраживање тужиоца застарело.

У конкретном случају, тужилац тражи остварење свог права на наплату потраживања из закљученог уговора о кредиту, за чију наплату одговара тужена, према изводима из пословних књига са стањем дуга на дан 29.3.2018. године и меницом коју је тужана издала као бланко сопствену меницу "без протеста".

У конкретном случају, реч је о спору проистеклом из уговора о дугорочном кредиту по основу кога је тужена предала тужиоцу предметну бланко сопствену меницу

“без протеста” као средство обезбеђења. Поступак је започет подношењем предлога за извршење на основу веродостојне исправе – менице, а по приговору тужене преведен је у парницу. У парничном поступку утврђена је укупна висина потраживања тужиоца према туженој на основу предметног уговора о кредиту, те су релевантне одредбе Закона о облигационим односима у погледу застарелости потраживања за обавезе из основног правног посла – уговора о кредиту, без обзира на то што је потраживање обезбеђено меницом. Пошто Закон о облигационим односима не регулише рок застарелости потраживања из уговора о кредиту, примењује се општи рок застарелости од десет година из члана 371 Закона о облигационим односима, па потраживање тужиоца није застарело.

Такође, трогодишњи рок застарелости прописан чланом 78 став 1 Закона о меници није протекао од дана доспећа менице уписаном у меницу (29.3.2018. године) до дана подношења предлога за извршење на основу веродостојне исправе (26.8.2019. године), чиме ни по том основу потраживање тужиоца није застарело. Не може се применити трогодишњи рок застарелости прописан Законом о меници за потраживање из основног правног посла – уговора о кредиту у погледу почетка рока застарелости. Издавањем менице заснован је менично правни однос између меничног повериоца – тужиоца и меничног дужника – тужене према коме је тужена одговорна тужиоцу за исплату меничне своте док не дође до престанка меничних права и обавеза. Тужена је предала тужиоцу потписану бланко сопствена меница са клаузулом “без протеста”, а тужилац је овлашћен као менични поверилац да исту попуни и унесе све остале битне елементе из члана 107 Закона о меници, како би меница остварила своје дејство, па тако да исту попуни уписивањем места и датума издавања менице, датума доспећа и укупног износа меничне своте. Правило је да рок доспелости менице одређује њен издавалац (трасант трасиране менице и издавалац сопствене менице), међутим ако је издата бланко сопствена меница, њен ималац је овлашћен да у меници означи рок доспелости меничне обавезе, што је тужилац у конкретном случају и учинио. Предметна меница је дата од стране тужене – корисника кредита тужиоцу – даваоцу кредита као средство обезбеђења и то као бланко сопствена меница, па је тужилац имао право попунити меницу у целом периоду у коме дуг тужене према тужиоцу није застарео, а што представља и датум наведен у меници као датум доспећа. Са свега наведеног, правилно је првостепени суд закључио да потраживање тужиоца није застарело и да је тужена дужна тужиоцу исплатити износ одређен решењем о извршењу, па је исто правилно одржао на снази у границама захтева тужиоца имајући у виду да је тужилац након обављеног вештачења смањио захтев у делу за камату.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не образлаже јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153, 154, 157 и 163 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима поступка, чију је висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења.

Са изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужена није успела у жалбеном поступку сходно члану 165 став у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку одбијен је као неоснован њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић